

DATOS IDENTIFICATIVOS

Fisioterapia na discapacidade e dependencia

Materia	Fisioterapia na discapacidade e dependencia			
Código	P05G170V01903			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Machado de Oliveira, Iris			
Profesorado	Machado de Oliveira, Iris			
Correo-e	irismacoli@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código				
B1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.			
B2	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.			
B3	Coñecer e comprender os métodos, procedementos e actuacións fisioterapéuticas, encamiñados tanto á terapéutica propiamente dita, a aplicar na clínica para a reeducación ou recuperación funcional, como á realización de actividades dirixidas á promoción e mantemento da saúde.			
B5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.			
B6	Valoración diagnóstica de coidados de fisioterapia segundo as normas e cos instrumentos de validación recoñecidos internacionalmente.			
B7	Deseñar o plan de intervención de fisioterapia atendendo a criterios de adecuación, validez e eficiencia.			
B8	Executar, dirixir e coordinar o plan de intervención de fisioterapia, utilizando as ferramentas terapéuticas propias e atendendo á individualidade do usuario.			
B12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.			
B14	Incorporar os principios éticos e legais da profesión na práctica profesional así como integrar os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.			
B15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.			
B18	Adquirir habilidades de xestión clínica que inclúan o uso eficiente dos recursos sanitarios e desenvolver actividades de planificación, xestión e control nas unidades asistenciais onde se poña atención en fisioterapia e a súa relación con outros servizos sanitarios.			
B19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.			
C3	Coñecer e comprender os factores que inflúen sobre o crecemento e desenvolvemento humanos ao longo de toda a vida			
C7	Coñecer e comprender as bases físicas dos distintos axentes físicos e as súas aplicacións en Fisioterapia			
C9	Coñecer e comprender a aplicación dos principios ergonómicos e antropométricos			
C14	Coñecer e comprender os conceptos de exploración física, valoración, diagnóstico e pronóstico; as bases teóricas das valoracións, test e comprobacións funcionais, a avaliación científica da súa utilidade e efectividade, así como as etapas e recursos do proceso de intervención de fisioterapia			
C15	Coñecer e comprender os aspectos xerais da patoloxía de etioloxía endóxena e exóxena relacionada coa fisioterapia de todos os aparatos e sistemas cos seus tratamentos médicos, cirúrxicos, fisioterapéuticos e ortopédicos			
C16	Coñecer e comprender os cambios estruturais, fisiolóxicos, funcionais e de conduta que se producen como consecuencia da intervención da Fisioterapia			
C18	Coñecer e comprender os procedementos fisioterapéuticos xenerais e os derivados doutros axentes físicos			

C19	Coñecer e comprender os Procedementos fisioterapéuticos baseados en Métodos e Técnicas específicos de actuacións fisioterapéuticas a aplicar nas diferentes patoloxías de todos os aparatos e sistemas, e en todas as da saúde, e na prevención da enfermidade. Tales métodos están referidos, entre outros: aos procesos neurolóxicos; do aparato locomotor (terapias manuais, terapias manipulativas articulares, oteopatía e quiropraxia); do aparato respiratorio; do sistema cardiocirculatorio; ás alteracións da estática e a dinámica; aos métodos específicos ortopédicos; e ás técnicas terapéuticas reflexas, alternativas ou complementarias afines ao campo de competencia da Fisioterapia
C20	Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia
C21	Adquirir formación científica básica en investigación
C22	Coñecer e comprender as teorías que sustentan a capacidade de resolución de problemas e o razoamento clínico
C35	Valorar o estado funcional do paciente/usuario, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais
C36	Determinar o Diagnóstico de Fisioterapia de acordo coas normas recoñecidas internacionalmente e cos instrumentos de validación internacionais. Esta competencia inclúe xerarquizar as necesidades do paciente/usuario para atender con prioridade aquelas que máis comprometan ao proceso de recuperación
C37	Deseñar o Plan de Intervención de Fisioterapia. Elaborar un Plan específico de Intervención de Fisioterapia empregando habilidades de resolución de problemas e razoamento clínico: en consonancia cos recursos dispoñibles; formulando os obxectivos de intervención co usuario e, no seu caso, coas persoas significativas do seu entorno, recollendo as súas expectativas respecto da atención; seleccionando os protocolos ou procedementos máis adecuados á atención planificada, atendendo a criterios de adecuación, validez e eficiencia
C38	Executar, dirixir e coordinar, o Plan de Intervención de Fisioterapia, atendendo ao principio da individualidade do usuario e utilizando as ferramentas terapéuticas propias da Fisioterapia, é dicir, o conxunto de métodos, procedementos, actuacións e técnicas que mediante a aplicación dos medios físicos: curan, recuperan, habilitan, rehabilitan, adaptan e readaptan ás persoas con deficiencias, limitacións funcionais, discapacidades e minusvalías; preveñen as enfermidades e promoven a saúde ás persoas que queren manter un nivel óptimo de saúde
C42	Intervir nos ámbitos de promoción da saúde e prevención da enfermidade
C44	Incorporar á cultura profesional os principios éticos e legais da profesión
C45	Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional
C49	Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar a contorna en situacións de tensión
C51	Motivar a outros. O que supón ter a capacidade de xerar nos demais o desexo de participar activamente e con ilusión en calquera proxecto ou tarefa
C52	Aplicar os principios ergonómicos ou de hixiene postural no desenvolvemento da súa actividade
D1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
D2	Capacidade de análise e síntese.
D3	Capacidade de organización e planificación.
D4	Capacidade de xestión da información
D5	Resolución de problemas
D6	Toma de decisións
D7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
D9	Compromiso ético
D10	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Razoamento crítico
D13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Motivación por a calidade.
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Iniciativa e espírito emprendedor
D20	Liderado
D23	Traballar con responsabilidade
D24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
D25	Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais
D28	Mostrar a súa orientación ao paciente/usuario
D29	Axustarse aos límites da súa competencia profesional
D30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Definir o concepto de minusvalía e dependencia, ademais do seu contexto actual na sociedade.	B1 B5	C3 C9 C15 C20	D4 D13 D15

Descibir o proceso natural do desenvolvemento psicomotor e en distintas situacións patolóxicas, as cales levan a unha alteración do proceso natural de desenvolvemento psicomotor.	B1 B5	C3 C9 C14 C15 C16 C20 C35 C36	D1 D2 D4 D12 D13 D15
Descibir o proceso natural do envellecemento e as distintas situacións patolóxicas que concurren con esa etapa da vida.	B1 B5 B6	C3 C9 C14 C15 C16 C20 C21 C22 C35 C36 C45	D1 D2 D4 D12 D13 D15 D24
Descibir as principais abordaxes de fisioterapia para a intervención con pacientes con algún tipo de minusvalía ou situación de dependencia.	B1 B2 B3 B5 B6 B7	C3 C7 C9 C14 C15 C16 C18 C19 C20 C21 C22 C35 C36 C45 C52	D1 D2 D4 D5 D7 D12 D13 D15 D24 D25
Descibir e diferenciar os principais recursos de axuda técnica dispoñibles para persoas con distintos graos de dependencia e minusvalía para facilitar as súas tarefas diarias, profesionais ou deportivas.	B1 B2 B5 B6 B7 B15	C3 C9 C14 C15 C16 C20 C21 C22 C35 C36 C37 C42 C45 C52	D1 D2 D4 D5 D7 D12 D13 D15 D17 D24 D25 D29
Descibir e demostrar como avaliar o estado funcional e intervir cun protocolo de estimulación psicomotriz en poboación infantil.	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B12 B15 B18 B19	C3 C7 C9 C14 C15 C16 C18 C19 C20 C21 C22 C35 C36 C37 C38 C42 C45 C49 C51 C52	D1 D3 D5 D6 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18 D19 D23 D24 D25 D28 D29

Describir e demostrar como avaliar o estado funcional e intervir con un programa de reeducación psicomotriz en poboación maior.	B1 B3 B5 B6 B7 B8 B12 B14 B15 B18 B19	C3 C9 C14 C15 C16 C19 C20 C35 C36 C37 C38 C42 C45 C49 C51 C52	D1 D3 D5 D6 D9 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18 D23 D24 D28 D29
Realizar, expoñer e defender un traballo en grupo ou individual acerca dun tema relacionado cos contidos da materia.	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B12 B14 B15 B18 B19	C3 C9 C14 C15 C16 C18 C19 C20 C22 C42 C44 C45 C49 C51 C52	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D23 D24 D25 D28 D30

Contidos

Tema	
Minusvalía e dependencia.	A minusvalía e dependencia no contexto actual.
Proceso de desenvolvemento e envellecemento.	Proceso de desenvolvemento psicomotriz. Proceso de envellecemento.
Fisioterapia e dependencia.	Abordaxe fisioterapéutico na dependencia.
Fisioterapia e minusvalía.	Abordaxe fisioterapéutico na minusvalía.
Contido práctico	Reeducación psicomotriz Estimulación psicomotriz

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22	52	74
Prácticas de laboratorio	14	36	50
Traballos tutelados	3	20	23
Actividades introdutorias	1	0	1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	0	1
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	As clases teóricas serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate, estudo de casos e estratexias de resolución de problemas.

Prácticas de laboratorio	Utilizarase a demostración experimental, a estratexia de simulación, o tratamento didáctico de erros e adestramento sistemático. O profesor fará a demostración de como se debe realizar a valoración e/ou o protocolo de tratamento, a continuación os alumnos realizarán a práctica entre eles, sendo corrixidos polo profesor e aclarando todas as dúbidas que poidan xurdir.
Traballos tutelados	O alumno realizará un traballo en grupo o individual relacionado co temario da materia e debe ser pactado co profesor.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia TITORÍAS Ademais das titorías de grupo pequeno para o traballo tutelado, considéranse as titorías de orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados no apartado da guía correspondente, 6 horas á semana. Tamén se poden realizar por correo electrónico ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos de alumnos. Gran grupo: clases teóricas e exposicións de traballos. Pequeno grupo: elaboración de traballos. Individual: exame.
Prácticas de laboratorio	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia TITORÍAS Ademais das titorías de grupo pequeno para o traballo tutelado, considéranse as titorías de orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados no apartado da guía correspondente, 6 horas á semana. Tamén se poden realizar por correo electrónico ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos de alumnos. Gran grupo: clases teóricas e exposicións de traballos. Pequeno grupo: elaboración de traballos. Individual: exame.
Traballos tutelados	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia TITORÍAS Ademais das titorías de grupo pequeno para o traballo tutelado, considéranse as titorías de orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados no apartado da guía correspondente, 6 horas á semana. Tamén se poden realizar por correo electrónico ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos de alumnos. Gran grupo: clases teóricas e exposicións de traballos. Pequeno grupo: elaboración de traballos. Individual: exame.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Sesión maxistral Proba de resposta longa, de desenvolvemento. Consta de 5 preguntas e non se deberá deixar ningunha sen contestación efectiva.	50	B1 C3 D1 B2 C7 D2 B3 C9 D4 B5 C14 D5 B6 C15 D7 B7 C16 D12 B15 C18 D13 C19 D15 C20 D17 C21 D24 C22 D25 C35 D29 C36 C37 C42 C45 C52

Prácticas de laboratorio	O alumno deberá responder (explicación e demostración práctica) dúas preguntas prácticas elixidas ao azar sobre os contidos desenvolvidos nas prácticas.	40	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B12 B14 B15 B18 B19	C3 C7 C9 C14 C15 C16 C18 C19 C20 C21 C22 C35 C36 C37 C38 C42 C45 C49 C51 C52	D1 D3 D5 D6 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18 D19 D23 D24 D25 D28 D29
Traballos tutelados	A realización, asistencia a titorías, exposición e defensa do traballo é obrigatoria para superar a materia. Valorarase a participación nas titorías do traballo, a formulación e análises realizadas, a redacción e utilización de fontes bibliográficas, así como a exposición e defensa do traballo.	10	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B12 B14 B15 B18 B19	C3 C9 C14 C15 C16 C18 C19 C20 C22 C42 C44 C45 C49 C51 C52	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D23 D24 D25 D28 D30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia, o alumno debe superar o exame teórico e o práctico de forma independente e realizar, asistir a titorías, expor e defender o traballo nas datas que se establezan ao principio da docencia da materia.

Para poder presentarse ao exame práctico, o alumno debe presentarse ao exame teórico.

Aos alumnos que non superen a materia gardaráselles a parte superada para a segunda convocatoria dentro do mesmo ano académico.

Bibliografía. Fontes de información

Timiras P., **Bases fisiológicas del envejecimiento y geriatría**, Barcelona: Masson,

Mishara B L., **El proceso de envejecimiento**, Madrid: Morata,

INSERSO, **Atención a las personas en situación de dependencia en España. Libro blanco**, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Madrid,

Alcantud Marin J., **Discapacidad, envejecimiento y dependencia: el papel de las tecnologías**, Universitat de Valencia,

Sanchez Fierro J. et al, **Libro Verde sobre la Dependencia en España**, Madrid: Fundación AstraZeneca,

Querejeta González M., **Discapacidad/dependencia: unificación de criterios de valoración y clasificación.**, Madrid: Inersero,

Technosite | Fundación ONCE, **Discapnet**, Technosite | Fundación ONCE,

Centro Estatal de Autonomía Personal y Ayudas Técnicas (CEAPAT), **Catálogo de Ayudas Técnicas**, IMSERSO / Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Fisioterapia en especialidades clínicas I/P05G170V01906

Fisioterapia en especialidades clínicas II/P05G170V01907

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Fisioterapia neurolóxica e especial/P05G170V01501

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/P05G170V01101

Fisioloxía: Fisioloxía humana/P05G170V01103

Afeccións médicas/P05G170V01302

Afeccións cirúrxicas/P05G170V01301

Cinesiterapia/P05G170V01303

Radioloxía/P05G170V01403
